

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการช่วยเหลือครอบครัวเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพสมาชิกครอบครัวที่พิการทางการเคลื่อนไหวในตำบลทุ่งงาม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางวรภัทร ด้านบุญเรือง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. สุมาลี	เลิศมัลลิกาพร	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. อวยพร	ต้นमुखกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีหน้าที่สำคัญในการฟื้นฟูสมรรถภาพสมาชิกที่พิการทางการเคลื่อนไหวในชุมชน โดยการช่วยเหลือ สนับสนุนสมาชิกครอบครัวของคนพิการทางการเคลื่อนไหวให้สามารถพึ่งตนเองในการดูแลคนพิการแบบองค์รวม ได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาเชิงพรรณนานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการช่วยเหลือครอบครัว เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพสมาชิกครอบครัวที่พิการทางการเคลื่อนไหวในตำบลทุ่งงาม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 34 คนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลทุ่งงามและผ่านการอบรมหลักสูตรการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวของหน่วยเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน ตำบลทุ่งงาม ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์ที่ใช้พัฒนาโดยผู้ศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการช่วยเหลือครอบครัวเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพสมาชิกครอบครัวที่พิการทางการเคลื่อนไหวทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและเศรษฐกิจ และข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลและแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 47.1, SD = 1.0$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การปฏิบัติเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 26.3, SD = 0.5$) ทางจิตใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 8.7, SD = 1.1$) และทางสังคมและเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 12.1, SD = 0.9$) ปัญหาและอุปสรรคที่พบได้แก่ กลุ่มตัวอย่างไม่มีเวลา ปฏิบัติการฟื้นฟูสภาพคนพิการอย่างต่อเนื่อง ขาดความมั่นใจ อีกทั้งสมาชิกครอบครัวไม่เห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องในการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับพยาบาลชุมชนในการวางแผน และสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้ครอบครัวในชุมชนสามารถฟื้นฟูสมรรถภาพสมาชิกที่พิการทางการเคลื่อนไหวได้เหมาะสมยิ่งขึ้น

Independent Study Title Practices of Village Health Volunteers in Assisting Families in Rehabilitating Family Members with Movement Disabilities in Thung Ngam Subdistrict, Soem Ngam District, Lampang Province

Author Mrs. Worapath Danboonruang

Degree Master of Nursing Science (Community Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Lecturer Dr. Sumalee Lirtmunlikaporn Chairperson

Lecturer Dr. Ouyporn Tonmukayakul Member

ABSTRACT

Village health volunteers (VHVs) have an important function in assisting families to rehabilitate their family members with movement disabilities. The function includes enabling and supporting them to be self-reliant in providing holistic and continuous care for the disabled. The objective of this descriptive study was to examine practices of VHVs in assisting families for rehabilitating their family members with movement disabilities in Thung Ngam subdistrict, Soem Ngam district, Lampang province. The study sample included 34 registered VHVs residing in Thung Ngam subdistrict and who passed Thung Ngam Primary Health Care Unit's training course of movement disability rehabilitation. The investigator collected data using structured interviewing. The interview questions, developed by the investigator consisted of questions for obtaining the demographic data; the practices of village health volunteers in assisting families in rehabilitating the family member with movement disabilities in the physical, mental, and socioeconomic aspects; and problems and barriers of the practices. The obtained quantitative data were analyzed by using descriptive statistics. The qualitative data were grouped and analyzed by using frequency and percentage.

The study results revealed that the overall picture of the sample's practices was at a moderate level ($\bar{X} = 47.1$, $SD = 1.0$). When considering each aspect of the practices, it was found that the practices regarding physical aspect was at a good level ($\bar{X} = 26.3$, $SD = 0.5$), the mental aspect was at a moderate level ($\bar{X} = 8.7$, $SD = 1.1$), and the socioeconomic aspect was at a moderate level ($\bar{X} = 12.1$, $SD = 0.9$). The sample's problems and barriers included lack of time for continuous caring, lack of confidence, and the family members did not perceive the importance of the rehabilitating activities and had incorrect attitudes toward them.

The study results can serve as a database for the community health nurses in planning and supporting the village health volunteers' practices with community participation for the betterment of family members with movement disabilities rehabilitation by the family in the community.